

OVERHEID ROEPT OUDERS OP TOT DEELNAME AAN GEZONDHEIDSENQUÊTE 'JONG!'

GEERT VAN HECKE

Elk jaar brengt Kind en Gezin rond deze tijd cijfermateriaal naar buiten over het welzijn van nul- tot driejarigen in Vlaanderen. Maar hoe waardevol dat rapport ook is, toch is en blijft 'Het kind in Vlaanderen' altijd weer een momentopname. Anders wordt het met een grootschalig onderzoek – waar Kind en Gezin ook aan meewerkt – bij zo'n vijfduizend baby's die geboren zijn tussen 1 mei 2008 en 30 april 2009. Vier jaar lang zullen de onderzoekers deze kinderen van nabij volgen op het vlak van welzijn en gezondheid. Deze studie wordt in het najaar uitgebreid naar drieduizend zesjarigen en evenzoveel twaalfjarigen.

JONG!, zoals dit onderzoek bij kinderen van nul, zes en twaalf jaar genoemd wordt, gaat uit van het Vlaams Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (SWVG). Met deze langlopende studie wil het Steunpunt de gezondheid en ontwikkeling van in het totaal 11.000 kinderen in kaart brengen. Maar tegelijk is het de bedoeling te weten te komen hoe ouders van baby's, kleuters, lagere-schoolkinderen en jonge tieners vandaag aankijken tegen gedrag en opvoedingspatronen. Om al die gegevens te verwerken is er een onderzoeksteam samengesteld van professoren en onderzoekers uit diverse disciplines, verspreid over de universiteiten van Leuven, Brussel en Gent.

Gebruik van zorgaanbod

"Vorige maand zijn we al van start gegaan met het onderzoek bij de nuljarigen", zegt coördinator Bert Lambeir van het Steunpunt WVG. "De ouders van deze kinderen bereiken we gemakkelijk via de consultatiebureaus van Kind en Gezin. Dat consult is immers voor ruim 98 procent van de Vlaamse ouders met een baby hun eerste contact met de preventieve zorg.

Ouders van nuljarigen die willen deelnemen aan ons onderzoek, krijgen de komende vier jaar één keer per jaar een vragenlijst voorgelegd. Naast een reeks vragen over de algemene gezondheid en ontwikkeling

van hun kind, peilen we bijvoorbeeld ook naar hun visie op opvoeding. Wat ons verder interesseert, is de socio-economische achtergrond van het gezin en de manier waarop zowel de kinderen als de ouders gebruikmaken van het bestaande zorgaanbod.

Ons onderzoek wordt gevoerd in acht Vlaamse regio's en in Brussel. In elke regio heb je te maken met zo'n duizend geboortes per jaar en daarvan zullen we zowat de helft opvolgen. Daarom zullen we alleen kinderen in het onderzoek opnemen die geboren zijn op een oneven dag tussen 1 mei van dit jaar en 30 april van volgend jaar. Bij de keuze van de regio's hebben verschillende afwegingen een rol gespeeld. Zo hebben we bijvoorbeeld heel bewust ook Antwerpen-Borgerhout geselecteerd omdat je daar een grote allochtone populatie hebt, een groep die vaak in soortgelijk onderzoek buiten beeld blijft.

Om deze groep te bereiken werken we onder meer samen met de vertaler-tolkopleidingen van een aantal hogescholen."

Zorgtraject

"Het onderzoek beoogt duidelijk meer dan alleen maar gegevens over het welzijn en de gezondheid van kinderen inventariseren. We willen ook dieper graven en bijvoorbeeld op zoek gaan naar allerlei factoren die een negatieve invloed kunnen hebben op de gezondheid van kinderen, die aanleiding kunnen geven tot een achterstand in hun ontwikkeling of die kunnen leiden tot gedragsproblemen.

Zo hopen we antwoorden te vinden op vragen als: hoe evolueren kwetsbare kinderen en gezinnen? Bereiken zij de hulpverlening en welke impact heeft die op hen? Wie gaat sneller naar een kinderarts dan naar een huisarts? En wie doet een beroep op Kind en Gezin? Wanneer en hoe krijgen gezinnen te maken met de bijzondere jeugdzorg?

De rode draad die we daarbij volgen, is die van de zogenaamde 'zorgtrajecten'. Het is immers ook het verlangen van Vlaams welzijnsminister Vanackere om een accuraat beeld te krijgen van de instroom, doorstroom en uitstroom van mensen in welzijns- en gezondheidsvoorzieningen. Waar deze studie ons uiteindelijk moet bij helpen, is ervoor te zorgen dat alle kinderen en gezinnen die hulp nodig hebben, die ook krijgen. Niet meer dan nodig, maar ook niet minder. Dus, hoe meer gezinnen er aan dit onderzoek deelnemen, hoe meer informatie we kunnen verzamelen om dat vanuit het beleid zo goed mogelijk te realiseren."

Dat het onderzoek bij ouders van zes- en twaalfjarigen pas in het najaar begint, heeft volgens coördinator Lambeir alles te maken met de start van het nieuwe schooljaar in september. De zesduizend scholieren die voor dit onderzoek van dan af gevolgd worden, zal het Steunpunt WVG opsporen via de Vaccinatiedatabank. Het onderzoek bij de lagere-schoolkinderen en adolescenten is ook gespreid over vier jaar en vindt plaats in dezelfde acht regio's en in Brussel.

Als u kinderen hebt in bovengenoemde leeftijdscategorieën en als u in een van de regio's woont, wordt u allicht uitgenodigd om deel te nemen aan JONG!. Wanneer u een toestemmingsformulier ingevuld hebt, krijgt u jaarlijks een vragenlijst waarvoor u zo'n uurtje de tijd moet nemen. Bij een beperkte groep ouders wordt ook nog een diepte-interview afgenomen. Voor verdere achtergrondvragen bij het onderzoek kunnen de deelnemers altijd bellen naar de Vlaamse Infolijn 1700 of surfen naar www.steunpuntwvg.be/jong.

GEZINSTALIG GEZINSPARAGRAAF

Het Antwerpse stadsbestuur heeft vorige week voor het eerst de maquette van de Oostervelverbinding getoond aan het groot publiek. Opvallend daarbij was hoe in verschillende reacties ook gewezen werd op de toename van fijn stof als gevolg van dit gigantische verkeersproject en wat dat zal betekenen voor wie in de buurt woont. Het is slechts één actueel voorbeeld waaruit blijkt dat beleidsmakers vandaag niet meer om het milieu heen kunnen. Ook als ze bevoegd zijn voor domeinen als ruimtelijke ordening, mobiliteit, energie enzovoorts, zijn ze genoodzaakt de effecten van hun maatregelen aan een milieutoets te onderwerpen.

Milieueffectenrapporten (MER) valen dus niet meer weg te denken uit het beleid en dat is maar goed ook. In het zog van de MER's maakten intussen ook in andere sectoren soortgelijke effectmetingen opgang. De Vlaamse overheid heeft het opstellen van een kindeffectrapport decretaal verplicht zodat er daarvan al een veertigtal bestaan. En om de gevolgen van maatregelen voor mensen in armoede te meten, is er het voorstel van een armoedetest.

De bekendste 'effectenmeter' op lokaal vlak is de jeugdparagraaf die het Antwerpse stadsbestuur elf jaar geleden in zijn beleid binnenbracht. Aangezien dat beleidsinstrument kennelijk tot goede resultaten geleid heeft, kan het de Vlaamse overheid

misschien inspireren om iets soortgelijks voor gezinnen te ontwikkelen. In een recent onderzoek naar gezinsbeleid in Vlaanderen doet het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen in dat verband de suggestie van een gezinsparagraaf. Volgens het HIG is dat een zeer eenvoudig 'participatie'-instrument voor gezinnen dat ook lokaal uitvoerbaar is. In ieder geval pleit ook de Gezinsbond al zeer lang voor de invoering van een gezinseffectrapport naar het voorbeeld van het kindeffectrapport. Maar dat vergt natuurlijk voldoende tijd, deskundigheid en middelen. Dus, misschien een gezinsparagraaf als eerste stapje?

GEERT VAN HECKE

GEZINSKRANT DE BOND

Hoofdredacteur: An Candaele
 Redacteurs: Chris Dutry, Kristien Rombouts, Geert Van Hecke, Peter Van Poucke
 Vormgevers: Tessa De Ceuninck, Jessie Schietecatte
 Administratief medewerker: Liliane De Becker

Aankondigingen voor provinciale pagina's + reacties op artikels: Redactie De Bond, Troonstraat 125, 1050 Brussel, tel. 02-507.89.22, fax 02-507.88.09, redactiedebond@gezinsbond.be

Kleine advertenties: Publicarto, tel. 02-779.00.00, com@publicarto.be

Gezinsbond vzw, Troonstraat 125, 1050 Brussel, tel. 02-507.88.11, www.gezinsbond.be